

[Justitsministeren.]

blev stillet, uanset at vi har peget på, at det er blevet stillet på et så sent tidspunkt, at det må blive vanskeligt for professorerne at foretage de undersøgelser, som er nødvendige, før de kan afgive et svar, de selv kan være tilfreds med og anse sig for forpligtet af.

Men når mindretallet i betænkningen tilføjer, at mindretallet forbeholder sig sin stilling til denne lovgivnings juridiske grundlag, indtil svaret fra retsvidenskaben foreligger, så rejser sig det spørgsmål: hvad vil mindretallet, hvis besvarelsen på spørgsmålet bliver ja? Indebærer dette, at mindretallet da ikke vil gøre brug af bestemmelsen i grundlovens § 73, stk. 2? Jeg gør i denne forbindelse opmærksom på, at bestemmelsen i forretningsordenens § 16, stk. 3, bragte man nu ikke i anvendelse, og det er et klart udtryk for den tvivl, man selv var i.

Det er givet, at hvis svaret på spørgsmålet til professorerne bliver deres nej, så har oppositionen fået den juridiske underbygning, som den ønsker. Men hvorledes vil situationen være, hvis professorerne har delte meninger? — og det er vel det sandsynligste. Vil oppositionens stilling da være den, at det bliver et problem om stemmeoptælling ved de to fakulteter?

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger om det, der står i mindretallets betænkning vedrørende 1959-loven. Må jeg blot indledningsvis understrege, at hvis vi i regeringspartierne havde troet, at det nationalpolitiske problem lod sig løse alene gennem en skærpelse af 1959-loven, havde vi nok fundet ud af det, og så havde vi sikkert foreslået det. Vi har derimod vore tvivl om, hvorvidt denne fremgangsmåde er anvendelig. Jeg tror, at en sådan skærpelse utvivlsomt er en omgåelse af allerede bestående internationale forpligtelser. Jeg har i markedsudvalget haft lejlighed til at redegøre for, hvorfor vi i regeringen har den opfattelse, og det står mig da i hvert fald klart, at skal vi tiltræde fællesmarkeds-traktaten, så bliver omgåelsen umiddelbar.

Forholdet er dette — jeg tror, det ærede medlem hr. Peter Larsen strejfede det — at de seks i henhold til artikel 54, stk. 1, allerede i oktober 1961 har vedtaget en såkaldt almindelig plan for ophævelse af

begrænsningerne i etableringsfriheden. Jeg vil gerne pege på, at i denne plan nævner man blandt de begrænsninger, som skal ophæves, sådanne betingelser for adgang til eller udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed, som, selv om de er anvendelige uden hensyn til nationalitet, udelukkende eller hovedsagelig hindrer udlændinge i adgangen til eller udøvelsen af denne virksomhed. Det er klart, at en sådan skærpelse af loven af 1959 vil være utvetydigt vendt mod udlændinge, fordi de aller fleste danske statsborgere rent faktisk opfylder betingelserne for at erhverve fast ejendom uden tilladelse. Derfor er det fra vort synspunkt forbundet med en risiko at antage, at etableringsretten kan gøres afhængig af bopæl i etableringslandet. Vi kan ikke grundlægge vor lovgivning på en antagelse af denne karakter.

Men navnlig hæfter jeg mig ved, at man i betænkningen direkte siger:

„En sådan skærpelse er i overensstemmelse med principper, der er tiltrådt af Romunionen.“

Jeg vil meget bede om, at de, der har forfattet disse ord, lidt nærmere vil redegøre for, hvorpå de juridisk støttes. Jeg kunne forestille mig, at man i tankerne har haft direktivet af 2. april 1963, for det er rigtigt, at dette direktiv taler om, at 2 års virksomhed som landarbejder i det pågældende land skulle give adgang til at etablere sig som selvstændig landmand. Tør man virkelig af denne enkelte bestemmelse i direktivet drage de vidtgående slutninger, som denne udtalelse i betænkningen er udtryk for? Da overser man jo, at det i direktivet samtidig står ganske klart, at hvor det drejer sig om ødegårde, kan en bopælsbetingelse ikke stilles. Man har vel ikke ladet sig forvirre af, at tallet 2 også optræder her? Det, der er tale om, er gårde, der har været øde i 2 år, men det er ikke således, at ansøgerne skal have stået i 2 år og ventet på dem. Hvorledes tror man at disse begrænsninger i etableringsfriheden kan opretholdes ved erhvervelse af fast ejendom, hvor det drejer sig om industrielle formål? Jeg har villet pege på dette, fordi jeg synes, det er for let-sindigt at bygge sin nationale politik på dette grundlag, og jeg synes ikke, det er rigtigt, når jeg tænker på, hvor ofte og hvor